

נציבות תלונות הציבור על שופטים

לשכת הציב אורי שהם
שופט בית המשפט העליון (כדימוס)

כ" כסלו, תשפ"א
18 נובמבר, 2020
מספרנו: 577/20/שלוס פתח תקוה
אישי-סודי-למכתב בלבד

המתלונן: עו"ד יהונתן רבינוביץ
הגילון: כב' השופט אריאל ברנגר
מבית משפט השלום בפתח תקוה
~~בתיק~~
בעניין: תלונה שהתקבלה בלשכתנו ביום 31.8.20

החלטה

תמצית התלונה

1. בריקע התלונה נומד דיון שהתקיים ביום 21.8.20 בבקשה להאריך את מעצרו של נהג אשר נחשד בנהיגה כשהיחזות מופרזת. הדיון נערך בבית משפט השלום בפתח תקוה בפני כב' השופט אריאל ברנגר. המתלונן הינו סגנורו של החשוד, לאחר שהלה יוצג תחילה על ידי הסניגוריה הציבורית.
2. מפרוטוקול הדיון עולה, כי הדיון החל ביום שישי בשבוע בשעה 16:17 וכי עו"ד אלון קוצר, מטעם הסניגוריה הציבורית, הודיע בפתח הדיון לשופט כי משפחת החשוד שכרה עו"ד פרטי שאמור להתייצב בבית המשפט בתוך 15 דקות על מנת לייצג את החשוד, ומשכך אין בידי הסניגוריה הציבורית לייצגו. חרף זאת, החליט השופט בשעה 16:20, כי עו"ד קוצר ימשיך לייצג את החשוד בהליך. בהמשך הפרוטוקול צוינה התייצבותו של עו"ד רבינוביץ (להלן: המתלונן) בדיון, ועו"ד קוצר שוחרר מייצוגו של החשוד.
3. לאחר חקירה נגדית שערך המתלונן לנציג המבקשת, רס"ב שי כהן, ממשטרת ישראל, ניתנה החלטתו של השופט המורה על שחרורו של החשוד בערובה, בתנאי מעצר בית, תחת פיקוח והשגחה מלאים של בנו, ~~מר~~, בלא שיהיה צורך בחתימה על ערכות צד ג' בסך

כחלק מהיחידות שיוזן יך בשירות המשפטים או מוסתים אותך לחיובם לענר כל זכות נכתובת: kolzhut.org.il/justice
כי יש לך את הזכות לדעת טרן הוכחות שכן?

ירושלים: תחום חפצדי 5, בית עופר, נבעת שאול 9548401 טל' 073-3927425 פקס' 073-6467973-02

דואר אלקטרוני: Shoftim@justice.gov.il

אינטרנט: <http://Shoftim.justice.gov.il>

5000 נש על ידו, ועוד נקבע כי די כרישום הצהרתו של הבן לפרוטוקול לעניין זה. לאחר מתן החלטה זו נרשמו בפרוטוקול דברי בנו של החשוד כדלקמן: "אני מתחייב לשלם 5000 נש אם אבא שלי יפר את תנאי השחרור או יעלה על רכב. אני רוצה לקרוא את התנאים, אני לא מבין". בהמשך, מופיעים בפרוטוקול דברי המתלונן כמפורט: "בא לפה אדם שרוצה להבין על מה הוא חותם. אם בית המשפט מעיר לי שבגלל שהוא שואל את השאלה, בית המשפט רוצה לעצור אותו [את החשוד – א.ש.], אז שבית המשפט יעצור אותו. בית המשפט העיר לי שאם הוא מתחכם יעצרו אותו, בבקשה שיעצרו אותו". מיד לאחר הדברים הללו, ניתנה החלטה נוספת של השופט, בה נאמר, כי "דבריו של עו"ד רבינוביץ אינם במקום. בית המשפט קובע תנאים על מנת שהחשוד ישוחרר מן המעצר כפי שהוא מנסה לעשות כבר מעל שעה, והמתין לעו"ד רבינוביץ שיואיל בטובו שייגיע לבית המשפט למרות שיכול היה לקיים את הדיון קודם לכן והחשוד כבר היה משוחרר לביתו. בית המשפט מתפלא על הדברים שכן עושה כל שיכולתו כדי שהחשוד ישוחרר ממעצר". יצוין, כי בהמשך החלטת השופט נקבע, כי ערכות צד ג' תיחתם על ידי הבן במזכירות בית המשפט.

4. בתלונתו כותב המתלונן, כי ביום הדיון בשעה 15:45, התקשר אליו אחיו של החשוד וביקש שייגיע לייצג את האת בדיון. המתלונן מסר לו כי הוא יגיע לבית המשפט בפתח תקווה ממקום מגוריו שברמת גן והוא (המתלונן) התארגן, לדבריו, במהירות שיא ועלה בידו להגיע לאולמו של השופט בשעה 16:30.

5. לדברי המתלונן, לאחר שניתנה החלטת בית המשפט בדבר שחרורו של החשוד בתנאי מעצר בית תחת השגחה של בנו, פנה השופט לבנו של החשוד, ביקש ממנו לעמוד ואמר לו כי הוא צריך לחתום על התחייבות בסך 5000 נש. המתלונן מוסיף עוד, כי הבן, שהינו בן 26, ומעולם לא היה בבית משפט, אמר לשופט כי הוא רוצה להבין על מה הוא אמור לחתום, ואז לתדהמתו, "בהרמת קול של ממש ובחוקפנות בוטה" אמר לו השופט: "אתה מתחכם איתי? אם לא תחתום אני אעצור את אבא שלך". בעקבות זאת, כך מציין המתלונן, שבפנה הבן אל השופט ואמר לו כי הוא לא אמר שאינו מוכן לחתום, אלא שהוא מבקש להבין על מה הוא חותם. כשלב זה, לתדהמתו הנוספת של המתלונן, פנה אליו השופט ואמר לו: "עו"ד רבינוביץ הוא ממשיך להתחכם איתי, אני אעצור אותו, אני אעצור אותו".

6. לדברי המתלונן, הוא היה המום מחוסר הסבלנות, מהאיום במעצר ומהיעדר רגישות מינימאלית שגילה השופט כלפי אורח, אשר כל חטאו נעוץ בכך שהוא מבקש הסבר על מה הוא נדרש לחתום, ומשכך הוא פנה אל השופט ואמר לו, כי הערותיו לבנו של החשוד הן חמורות, וכי הוא אינו מבין מה לא תקין בשאלתו של אורח שאינו בקיא בחוק על מה הוא אמור לחתום, ולא ברור לו מדוע בית המשפט מאיים, שוב ושוב, במעצר אביו של השואל.

7. המתלונן מצוין, כי בעקבות חילופי דברים אלה נתן השופט החלטה נוספת, בה הוא השתלח בו "באופן חסר כל ריסון עצמי", תוך שהוא קובע כי המתלונן הוא האשם בכך ששחררו של החשוד התעכב, עקב הגעתו המאוחרת לבית המשפט. זאת, מבלי שהשופט טרח לברר עמו את העובדות הקשורות להגעתו אל בית המשפט בשעה שהגיע.
8. המתלונן מוסיף וטוען, כי השופט דרס ברגל גסה את כללי האתיקה ופגע, השפיל וביזה אזרח תמים, צעיר בגילו, שכל מבוקשו היה לסייע לאביו להשתחרר ממעצרו, ואשר שאל שאלה תמימה בכדי להבין על מה הוא נדרש לחתום. לדברי המתלונן, התנהלותו של השופט והגישו שהפגין כלפי בנו של החשוד, תוך שהוא מטיח בו כי הוא מתחכם ומשמיע איומים על מעצר אביו, וזאת בהרמת קול, הינה התנהלות חמורה, פוגענית ומכזוה, ואף יש בה, כך לדעתו של המתלונן, כדי לפגוע באופן חמור באמון הציבור במערכת המשפט.
9. המתלונן מטעים, כי השופט אף כחר לפגוע בו עצמו, עורך דין, במכוון ובאופן חמור, היות שמהחלטת השופט עולה, כי בשל השעה בה הוא הגיע לבית המשפט, נאלץ החשוד לשהות זמן משמעותי נוסף במעצר. לדברי המתלונן, השופט לא ראה לנכון להפנות אליו כל שאלה לגבי שעת הגעתו לאולם, ובדבריו יצר השופט את הרושם כי מדובר ברשלן, אשר פגע בלקוחו ונהג בו ובחירותו בזלזול.

תגובת השופט

10. בתגובתו מסר השופט, כי התלונה חסרת כל בסיס. לדבריו, ביום ו' 21.8.20 הוא שימש כשופט תורן מעצרים בבית המשפט. על פי תקנה 2(א) לתקנות סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים) (הסדרים לקיום דיונים לפי סעיף 29 לחוק), התשנ"ז-1997, ונוהל הנשיאה ביניש מיום 18.3.09, בית המשפט יהיה פתוח עד שעתיים לפני כניסת השבת או החג. בסעיפים (ב) ו-(ג) לנוהל הנשיאה נאמר, בין השאר, כי "אין בסמכות שופט תורן להורות על המשך עבודת עובד מעבר לזמן הנקוב", וכי "דיון שלא יסתיים בזמן הנקוב יימשך במוצאי השבת או החג".
11. לדברי השופט, באותו יום (21.8.20), כניסת השבת הייתה בשעה 19.00, כך שעל פי ההנחיות דלעיל על בית המשפט לסגור את שעריו בשעה 17.00, ומשכך דיון שלא יסתיים עד לשעה זו, יימשך במוצאי השבת "כאשר המשמעות היא – הארכת מעצר של החשוד עד למוצ"ש להמשך הדיון בעניינו" (ההדגשה במקור – א.ש).
12. השופט מסר בנוסף, כי על פי דו"ח אירועים המופיע בפרוטוקול, הדיון בעניינו של החשוד החל בשעה 17:16. עו"ד אלון קוצר, מטעם הסנגוריה הציבורית, התייצב לדיון ומסר כי

משפחת החשוד שכרה עו"ד פרטי אשר עתיד להתייצב בכיהמ"ש בתוך 15 דקות. מאחר שמדובר בטווח זמנים הסמוך לכניסת השבת, כאשר בית המשפט היה מחוייב לסיים את הדיונים עד שעתיים לפני כניסתה, ונוכח החשש שהדיון לא יסתיים במועד ומעצרו של החשוד יוארך למוצאי שבת, הוא מצא ליתן החלטה, בשעה 16:20, בה מינה את עו"ד קוצר להמשיך ולייצג את החשוד. לאחר מתן החלטתו, ביקש עו"ד קוצר לומר מספר דברים ולהציע חלופת מעצר, ובשלב זה, בשעה 16:35, נכנס המתלונן לאולם והבהיר, כי הוא מייצג את החשוד באופן פרטי. לאור זאת, ניתנה החלטה המשחררת את עו"ד קוצר ואת הסניגוריה הציבורית מהייצוג, ובית המשפט איפשר למתלונן הפסקה בת 5 דקות, לבקשתו, על מנת להיערך לדיון.

13. לאחר מכן, כך מציין השופט, התנהל הדיון ובשעה 16:45 ניתנה החלטתו במסגרתה התקבלה עמדת המתלונן כי יש לשחרר את החשוד בערובה, והוא הורה על שחרורו של החשוד בתנאים. אחד מתנאי השחרור היה חתימה על ערבות צד ג' בסך של 5,000 ש"ח שתנתן ע"י בנו של החשוד, שהינו המפקח שהוצע לצורך פיקוח על החשוד כמעצר הבית. בהחלטתו הוסיף השופט, כי חלף חתימה על ערבות צד ג' במזכירות, ולאור נוהלי בית המשפט בתקופת הקורונה, די בהצגת המפקח לפרוטוקול לעניין הערבות. החלטתו של השופט נחתמה בשעה 16:51.

14. לדברי השופט, לאחר מתן ההחלטה, הוא ביקש לרשום את הצהרת המפקח לפרוטוקול, בהיעדר חתימה על כתב הערבות במזכירות בית המשפט, וכך נרשמו דברי המפקח (בנו של החשוד): "אני מתחייב לשלם 5,000 ש"ח אם אבא שלי יפר את תנאי השחרור או יעלה על רכב. אני רוצה לקרוא את התנאים, אני לא מכין". השופט ציין, כי מאחר שדברי הבן לא היוו הצהרה מספקת הוא פנה אל המתלונן וביקש את עזרתו, כקצין בית המשפט וכמי שמייצג את החשוד, האמור לסייע, ככל הניתן, כדי להביא לשחרורו של מרשו עוד טרם סגירתו של בית המשפט, דבר אשר אמור היה להתרחש בתוך דקות ספורות. אך הלה, כך מוסיף וכותב השופט, במקום לפנות לבנו של החשוד ולהסביר לו את שנדרש ממנו, ובכלל זה מתן ההצהרה לפרוטוקול חלף חתימה על ערבות במזכירות בית המשפט, החליט המתלונן לתקוף את בית המשפט.

15. השופט מסר, כי הדברים שהמתלונן טוען שנאמרו על ידו אינם נכונים. זכור לו שאמר, כי החשוד עלול להיעצר, וזאת לאור לוח הזמנים הקרוב מאד לכניסת השבת ולסגירת בית המשפט. השופט רוחה מכל וכל טענה בדבר הרמת קול, ואמירה תוקפנית או בוטה כלשהי מצדו. דבריו אל המתלונן כסנגור וכקצין בית המשפט היו, לדברי השופט, מקצועיים, ענייניים וכאו במטרה לעשות דין וצדק עם החשוד.

16. השופט ציין, כי נראה שכל מעייניו של המתלונן היו, במקום לסייע ללקוחו, להתנצח עם בית המשפט, וזאת ללא כל הסבר מניח את הדעת או כל הגיון. לפיכך, ניתנה החלטתו הנוספת

(בשעה 16.52) בה הוא התייחס להשתלשלות העניינים. השופט הוסיף, כי בהיעדר הצהרה של המפקח לפרוטוקול, הוא קבע, כי ערכות צד ג' תיחם במזכירות בית המשפט על פי הגוהל הרגיל.

17. לדברי השופט, הדיון הסתיים בשעה 16.55, אך בכך לא תמו פעולותיו בתיק. הסתבר, כי מלאכת תתימת כתב ערכות צד ג' במזכירות בית המשפט לא התבצעה בשל מחלוקת בין המזכירות לבנו של החשוד כאשר לצורך להציג תלוש שכר לצורך החתימה, לפי נוהלי המזכירות. השופט ציין, כי הוא המתין בלשכתו עד למציאת פתרון אשר יכשיר את שחרורו של החשוד מהמעצר, ובשעה 17.32 נתן השופט החלטה בפתקית על גבי בקשה שהוגשה, ואיפשר להציג תלוש שכר בתחנת המשטרה ולחילופין להפקיד סך של 5,000 ₪. זאת, למרות שביט המשפט היה אמור להיסגר ולהפסיק את פעילותו בשעה 17.00, וכל זאת נעשה על ידו על מנת לסייע לחשוד להשתחרר מן המעצר.

18. השופט הטעים, כי על פי הרישום בפרוטוקול לגבי השתלשלות העניינים ולאור החלטותיו, ניתן לראות כי הוא עשה מעל ומעבר על מנת שהחשוד לא יוותר במעצר, בשל סד הזמנים הקרוב עד מספר דקות לסגירת בית המשפט, והוא אף נשאר בבית המשפט כחצי שעה נוספת על מנת לוודא כי החשוד אכן משתחרר ממעצרו. הדברים שנאמרו על ידו קיבלו ביטוי בפרוטוקול, ואין זה נכון שהוא השתלח במתלונן, שעה שכל רצונו היה למלא אחר חובתו ושלא להותיר אדם במעצר ללא צורך.

19. בסיום תגובתו לחלונה ציין השופט, כי צר לו על שמאמציו לסייע לחשוד, פורשו באופן שגוי על ידי המתלונן, ואין לו אלא לתמוה על הגשת התלונה דווקא על ידי סנגור, המייצג חשוד בהליכי מעצר, ואשר אמור להיות בקיא בנוהלי הנשיאה, בנוהלי בית המשפט ובהוראות החוק.

תגובות נוספות

20. בנו של החשוד, מר ~~מ. מ. מ.~~, מסר בתגובתו לתלונה, כי הייתה זו הפעם הראשונה שהוא נמצא באולם בית משפט בדיון משפטי, והוא היה מבוהל ומבולבל עקב המתרחש, ולדבריו הוא אינו בקיא בחוקים ובצורה בה מתנהל בית המשפט. מר ~~מ. מ. מ.~~ ציין, כי השופט פנה אליו בתקיפות, הוא התבקש לעמוד והשופט שאל אותו אם הוא מוכן לחתום על התחייבות. כאותו רגע, טוען מר ~~מ. מ. מ.~~ הוא לא הבין כמה המדובר, ושאל על מה הוא מתבקש לחתום. לדבריו, השופט הגיב באומרו "הבן מתחכם", ואיים לעצור את אביו. מר ~~מ. מ. מ.~~ ציין, כי הוא ביקש לשאול לגבי התהליך, אך השופט השפיל והבהיל אותו, וטען שהוא מתחכם והמשיך לאיים.

21. ~~מאמר~~ הוסיף, כי הייתה זו מבחינתו חוויה נוראית, הוא חש מושפל, הרגיש שעשה משהו לא בסדר, והסיטואציה הייתה לו מאד בלתי נעימה ומשפילה.

22. נציג המבקשת, רס"ב שי כהן, מסר כתגובתו לתלונה, כי במסגרת הדיון שנערך בנוכחות המתלונן, עורך דינו של החשוד, שוחרר החשוד כתנאים, כפי שהם מופיעים בפרוטוקול הדיון. מעיון בפרוטוקול ניתן לראות, לדבריו, כי בית המשפט איננו חוסך במילים לגבי התנהלותו של המתלונן שהפריע למהלך הדיון ולא נשמע להנחיות השופט.

23. לדברי רס"ב כהן, המתלונן, יחד עם בני משפחתו של החשוד, עשו כל שבידם על מנת להכשיל את הדיון ולהפריע למהלכו התקין, למרות הערות חוזרות ונשנות מצד השופט, שהפגין מקצועיות, קור רוח, והגינות ראויה לציון, וניסה לקיים דיון ענייני במצב הדברים הקיים.

24. לאור האמור, סבור רס"ב כהן, כי אין מקום לתלונת המתלונן, כאשר תלונתו על השופט באה במטרה להטיל מורא על בית המשפט.

מסקנות והחלטה

25. נפתח בפנייתו של השופט אל בנו של החשוד. מתגובתו של השופט עולה כי מדובר היה בדיון בבקשה של הארכת מעצר כיום שישי בשבוע, דיון אשר החל כשעה 16.17 והיה צריך להסתיים עד לשעה 17.00, שאחרת יימשך הדיון במוצאי השבת, כאשר החשוד יוותר עד אז במעצר. נראה, אפוא, כי כל שביקש השופט להסביר היה, כי החשוד עלול להמצא במעצר אם הדיון לא יסתיים במועד, אף כי יתכן שבשל קוצר הזמן, נמנע השופט מליתן הסבר מקיף ובהיר יותר.

26. בסופו של דבר, נותר השופט בבית המשפט והמשיך לטפל בנושא אף לאחר השעה 17:00, על מנת לוודא כי החשוד ישתחרר בערובה ולא ישאר במעצר, ועל כך יש לשבח את השופט.

27. על יסוד החומר שלפניי לא מצאתי כי יש לבוא בטרוניה אל השופט כאשר לדברים שהוחלפו בינו לבין בנו של החשוד, ואפשר שבשל דוחק הזמנים, תחושתו הסובייקטיבית של הבן הייתה כי השופט הינו קצר רוח ואינו מתייחס כראוי לבקשתו לקבל הבהרות, כאשר להתחייבויות המוטלות עליו.

28. ומכאן לחלקה השני של התלונה, הנוגע להתייחסות השופט אל המתלונן. עיון בפרוטוקול מעלה, כי השופט כתב בהחלטתו, כי בית המשפט "המתין לעו"ד רכינוביץ"

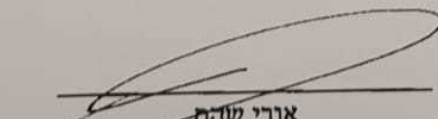
(המתלונן – א.ש.) שיראיל בטובך שיגיע [צ"ל: להגיע] לבית המשפט למרות שיכול היה לקיים את הדיון קודם לכן והחשוד כבר היה משוחרר לביתו" (ההדגשה אינה במקור – א.ש.).

29. ברור הוא, כי אילו התקיים הדיון בעניינו של החשוד קודם לכן, בייצוגו של עו"ד קוצר מהסגוריה הציבורית שהתייצב לדיון, אפשר שהחשוד היה משתחרר בערבות כבר באותה עת, אלא שבהתאם לדברי עורך דין קוצר עצמו, כפי שנכתב בפרוטוקול, משפחת החשוד החליטה לשכור עו"ד פרטי על מנת לייצגו – הוא המתלונן. אין חולק כי נודע למתלונן שעליו להגיע לדיון, ממקום מגוריו ברמת גן אל בית משפט השלום בפתח תקווה, רק באותו יום בשעה 15:45 (ונזכיר כי הדיון החל בשעה 16:17), והוא הגיע אל בית המשפט בתוך כ- 45 דקות. לדברי המתלונן, הוא התייצב בבית המשפט בשעה 16:30, ובהתאם לאמור בתגובת השופט, המתלונן נכנס לאולם בשעה 16:35.

30. בנסיבות העניין, ייתכן שהיה מקום להימנע מלכתוב בהחלטה, כי בית המשפט המתין שהמתלונן "יוראיל בטובו" להגיע לבית המשפט. אמירה מעין זו עלולה בנסיבות מסוימות לגרום לפגיעה במוניטין של המתלונן, כאשר המילים שצוטטו לעיל מרמזים, או לכל הפחות יוצרים מראית עין, כאילו המתלונן גרם לחשוד לשהות זמן מיותר במעצר, ומעמידים אותו כמי שהתרשל וזלזל בלקוחו. וכל זאת, מבלי שהשופט שאל וביירר, לפני כתיבת הדברים, מהן הנסיבות שהובילו להגעתו של המתלונן לאולם בית המשפט באיחור, כמפורט לעיל.

31. עם זאת, אין להתעלם מהעובדה כי המתלונן יצר את הרושם שהוא מבקש להתנצח עם בית המשפט, במקום להסביר את חוכן ההחלטה לבנו של החשוד.

32. בנסיבות אלה, אסתפק בהערה לשופט על ההתבטאות המיותרת כלפי המתלונן, והנני דוחה את יתר חלקיה של התלונה.

אורי שהם
נציב תלונות הציבור על שופטים

העתק: המתלונן

כב' השופט אריאל ברגנר, בית משפט השלום, פתח תקווה
כב' השופטת שלהבת קמיר-וייס, סגנית נשיאה, בית משפט השלום, פתח תקווה
כב' הנשיאה עינת רון, בית משפט השלום, ראשון לציון
כב' הנשיאה אסתר חיות, בית המשפט העליון
חה"כ אבי ניסנקורן, שר המשפטים
כב' הנשיא ד"ר יגאל מרזל, מנהל בתי המשפט